SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 73/2012-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. februára 2012 predbežne prerokoval sťažnosť A. k. s., K., zastúpenej advokátom JUDr. R. M..., *K., vo veci* namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu *Košice I č. k. 26 K 25/2010-341 z 31. mája 2011 a* takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. k. s. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. júna 2011 doručená sťažnosť A. k. s. (ďalej aj „sťažovateľka“ alebo „správkyňa“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresného súdu *Košice I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 26 K/25/2010-341 z 31. mája 2011* (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresného súdu“).

Zo sťažnosti, z jej príloh a vyžiadaného spisu ústavný súd zistil ďalej uvedené skutočnosti.

Okresný súd uznesením č. k. 26 K/25/2010-190 z 19. júna 2010 vyhlásil na majetok dlžníčky PhMr. R. O. (ďalej len „úpadca“) konkurz, za správkyňu podstaty (ďalej len „správkyňa“) ustanovil sťažovateľku a podľa § 106 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“) uznal konkurz za malý. Podľa § 107 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii si v malom konkurze volí schôdza veriteľov namiesto veriteľského výboru jedného zástupcu veriteľov, ktorý je okrem iného po splnení podmienok ustanovených zákonom o konkurze a reštrukturalizácii aj príslušným orgánom na udeľovanie záväzných pokynov týkajúcich sa speňažovania majetku. Zástupca veriteľov tak v malom konkurze vykonáva právomoc veriteľského výboru.

Z vyžiadaného súvisiaceho spisu okresného súdu ďalej vyplynulo, že na prvej schôdzi veriteľov bola za zástupcu veriteľov zvolená obchodná spoločnosť U., spol. s r. o. (ďalej len „zástupca veriteľov“). Zástupca veriteľov bol v tomto prípade zároveň aj veriteľom s viac ako 10 % všetkých hlasovacích práv v konkurze. Ústavný súd ďalej zistil, že zástupca veriteľov dal ako príslušný orgán podľa § 82 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii sťažovateľke podľa vlastného vyjadrenia záväzný pokyn na upustenie od speňaženia časti majetku úpadcu, ktorý správkyňa nerešpektovala s odvolaním sa na to, že vo vzťahu k predmetnej časti majetku už bol vydaný záväzný pokyn oddeleného veriteľa. Zástupca veriteľov následne 1. marca 2011 požiadal o zvolanie schôdze veriteľov, predmetom ktorej malo byť rozhodnutie o výmene správcu. Sťažovateľka žiadosť navrhovateľa považovala za bezpredmetnú a schôdzu v zákonnej 30-dňovej lehote nezvolala.

Okresný súd napadnutým uznesením odvolal sťažovateľku z funkcie správkyne vo veci vyhláseného malého konkurzu na majetok úpadcu a zároveň ustanovil novú

správkyňu podstaty na základe náhodného výberu pomocou technických a programových prostriedkov zo zoznamu správcov.

Okresný súd následne uznesením *č. k. 26 K 25/2010-344 z 31. mája 2011 rozhodol o zvolaní ďalšej schôdze veriteľov na 1. júl 2011.*

Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka ústavnému súdu sťažnosť, ktorou sa domáha, aby ju ústavný súd prijal na ďalšie konanie a vyslovil, že ním došlo k porušeniu jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Sťažovateľka zároveň navrhla, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu, ako aj súvisiace uznesenie okresného súdu *č. k. 26 K 25/2010-344 z 31. mája 2011, ktorým okresný súd po odvolaní správkyne a ustanovení novej správkyne rozhodol o zvolaní ďalšej schôdze veriteľov. V nadväznosti na to sťažovateľka zároveň navrhla vrátiť* vec na ďalšie konanie.

Zároveň sa sťažovateľka domáhala, aby ústavný súd vydal dočasné opatrenie, ktorým pozastaví vykonateľnosť uznesenia okresného súdu č. k. 26 K 25/2010-344 z 31. mája 2011 o zvolaní ďalšej schôdze veriteľov úpadcu.

Sťažovateľka taktiež navrhla, aby jej ústavný súd priznal *finančné zadosťučinenie v sume 15 936,74 € bez toho, aby tento návrh bližšie odôvodnila.*

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu

Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ v petite sťažnosti, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07, IV. ÚS 27/2010).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery

zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Sťažovateľka namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Sťažovateľka uviedla, že *«Predovšetkým Okresný súd Košice I podľa* [nej] *nesprávne posúdil právny stav veci, keď* [ju] *odvolal z funkcie správcu z dôvodu údajného „závažného porušenia svojich povinností". V animozite s ustanoveniami právneho predpisu, t. j. zákona č. 7/2005 Z. z. aj s právnou doktrínou za takéto porušenie považoval nezvolanie schôdze veriteľov správ*[kyne] *s programom výmeny správ*[kyne]*.».*

Sťažovateľka poukázala na to, že *«síce podľa § 34, ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii zvoláva schôdzu veriteľov s programom, ktorý žiadateľ navrhuje, avšak toto zákonné ustanovenie nepôsobí generálne tak, aby bol správca povinný vyhovieť akémukoľvek návrhu žiadateľa so zjavne irelevantným či dokonca zákonu odporujúcim programom schôdze uvedeným v žiadosti... Neskoršiu výmenu správcu zákon pripúšťa len v prípade porušenia povinností správcom alebo zmeny hlasovacích práv veriteľov, čo v danom konkurznom konaní nenastalo a ani zástupca veriteľov tieto skutočností vo svojej žiadosti neuvádzal. Práve stabilita v pôsobení správcu v zmysle zákona o konkurze a reštrukturalizácii je podľa dôvodovej správy zákona podstatnou zmenou oproti* (predchádzajúcej právnej úprave, pozn.)*..., kde dochádzalo k viacnásobným a často aj bezdôvodným výmenám správcov v konkurzoch. Z uvedených dôvodov pokladal sťažovateľ žiadosť o zvolanie schôdze veriteľov vyššie uvedeného úpadcu s predmetom výmena správcu za bezpredmetnú, čo aj žiadateľovi oznámil listom z 18. 3 2011; toto oznámenie bolo doručené i konajúcemu súdu dňa 23. 3. 2011. Pri svojom postupe sa sťažovateľ*[ka] *spravoval*[a] *nielen právnou úpravou obsiahnutou v zákona o konkurze a reštrukturalizácii, ale aj doterajšou právnou praxou v takmer 6 ročnej aplikácii zákona*

o konkurze a reštrukturalizácii a navyše i právnou doktrínou, v zmysle ktorej (Ďurica, M.: Konkurzné právo na Slovensku a v Európskej únii, Vydavateľstvo Euro Kódex, Bratislava, 2010, s. 323) „správca by mal žiadateľovi a aj súdu oznámiť, že schôdzu nezvoláva, s uvedením dôvodov pre jej nezvolanie. V zásade nie je vylúčené ani negatívne oznámenie o tom, že správca nezvoláva schôdzu". Aj podľa dostupnej literatúry teda nie je správca povinný obligatórne akémukoľvek návrhu veriteľa či zástupcu veriteľov na zvolanie schôdze veriteľov vyhovieť, dôvody nezvolania však musí žiadateľovi aj súdu oznámiť, čo sťažovateľ[ka] *aj realizoval*[a]. *Napriek tomu súd po takmer 3 mesiacoch od tohto oznámenia správ*[kyne] *súd odvolal sťažovateľ*[ku] *z funkcie a to dokonca v čase, keď už správ*[kyňa] *v Obchodom vestníku zverejnil*[la] *Návrh konečného rozvrhu výťažku z konkurznej podstaty!*

Sťažovateľ[ka] *sa domnieva, že pre takýto postup súdu neexistuje žiaden zákonný dôvodov a náprava rozhodnutia je skutočne možná iba v intenciách jeho ústavnoprávnej ochrany... Výkladom napadnutého rozhodnutia Okresného súdu Košice I by totiž bol správca povinný zvolávať generálnu schôdzu veriteľov po akejkoľvek i nedôvodnej žiadosti veriteľa či zástupcu veriteľov, čo je právne neprípustné.».*

Týmto spôsobom mala podľa sťažovateľky nastať *„kolízia so základnými postulátmi právneho štátu obsiahnutými nielen v Ústave Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov, ale aj v ústavnom zákone č. 2/1991 Zb. Listine základného práva a slobôd ako i v multi - a plurilaterálnych zmluvách prijatých SR vrátane Rímskeho dohovoru z roku 1950* (sťažovateľka má zrejme na mysli Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pozn.*).*".

Podstatná časť odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu, voči ktorej vzniesla sťažovateľka uvedené námietky, znie: *„Tunajší súd pri výkone dohľadu nad činnosťou ustanoveného správcu... zistil, že správca podstaty na žiadosť zástupcu veriteľov... v zákonnej 30 dňovej lehote nezvolal schôdzu veriteľov ako o to zástupca veriteľov požiadal.*

Z dôvodu, že ustanovený správca podstaty... ďalšiu schôdzu vôbec nezvolal v zmysle žiadosti zástupcu veriteľov, súd dospel k záveru, že správca podstaty závažne porušil svoje

povinnosti. Súd preto rozhodol tak, že ho odvolal z funkcie správcu konkurznej podstaty vo veci vyhláseného malého konkurzu na majetok úpadcu...“

Sťažovateľka sťažnosťou namieta, že okresný súd vyvodil nesprávny záver z § 34 ods. 2 a § 42 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, čím malo dôjsť k porušeniu jej v sťažnosti označeného základného práva.

Ústavný súd pripomína, že výklad ustanovení zákona o konkurze a reštrukturalizácii patrí do výlučnej právomoci všeobecného súdu. Ako už bolo uvedené, ústavný súd preskúmava výklad uvedených ustanovení okresným súdom v napadnutom uznesení z toho hľadiska, či nie je svojvoľný, teda arbitrárny. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom možno uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 48/02).

Ústavný súd taktiež poukazuje na to, že všeobecný súd musí dať vo svojom rozhodnutí odpoveď na tie otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ pre výrok rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. I. ÚS 356/2011, I. ÚS 117/05, II. ÚS 539/2011, IV. ÚS 112/05, IV. ÚS 115/03).

Podľa § 34 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii ďalšiu schôdzu veriteľov zvoláva správca z vlastného podnetu alebo na žiadosť súdu, veriteľského výboru alebo jedného alebo viacerých veriteľov, ktorých hlasovacie práva predstavujú viac ako 10 % všetkých hlasovacích práv...

Podľa § 34 ods. 3 druhej vety zákona o konkurze a reštrukturalizácii porušenie povinnosti správcu zvolať schôdzu veriteľov je závažným porušením jeho povinností.

Podľa § 36 ods. 1 písm. a) druhej vety zákona o konkurze a reštrukturalizácii ďalšia schôdza veriteľov môže rozhodnúť o výmene správcu, len ak správca opakovane alebo závažne porušil povinnosti ustanovené týmto zákonom...

Podľa § 42 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii súd aj bez návrhu odvolá správcu, ak opakovane alebo závažne porušil povinnosti ustanovené týmto zákonom alebo osobitným predpisom... Pred odvolaním správcu počas konkurzu súd vypočuje členov veriteľského výboru a aspoň troch zabezpečených veriteľov s najvyšším počtom hlasov počítaných podľa zistenej sumy ich zistených zabezpečených pohľadávok.

Ústavný súd na rozdiel od sťažovateľky považuje odôvodnenie napadnutého uznesenia okresného súdu za zodpovedajúce ústavnoprávnej požiadavke na také odôvodnenie rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

Okresný súd v napadnutom uznesení uviedol, čo považoval za povinnosť správkyne, akým spôsobom ju správkyňa porušila, a vyvodil z toho záver predpokladaný právnou úpravou, pričom tak urobil v súlade so znením a účelom právneho predpisu.

Vo vzťahu k sťažovateľkou tvrdenému záujmu na stabilite správcu ústavný súd uvádza, že tento záujem vyjadrený aj v dôvodovej správe k zákonu o konkurze a reštrukturalizácii je zvýraznený taxatívne vypočítanými dôvodmi na odvolanie správcu obsiahnutými v § 42 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, resp. pre jeho výmenu podľa § 36 ods. 1 citovaného zákona. Z takto vymedzeného záujmu na stabilite pôsobenia správcu ale nemožno odvodiť jeho oprávnenie rozhodovať podľa vlastného uváženia o žiadosti na zvolanie schôdze veriteľov, ak táto bola podaná oprávneným subjektom a zároveň spĺňala ostatné zákonom ustanovené podmienky.

Okrem toho sťažovateľka namietala, že okresný súd porušil § 42 ods. 1 druhú vetu zákona o konkurze a reštrukturalizácii tým, že si pred rozhodnutím o odvolaní správkyne nevypočul členov veriteľského výboru a aspoň troch zabezpečených veriteľov s najvyšším počtom hlasov počítaným podľa zistenej sumy ich zistených zabezpečených pohľadávok.

Z vyžiadaného spisu ústavný súd zistil, že stanovisko k návrhu na odvolanie správkyne písomne na výzvu súdu doručili dvaja veritelia vrátane jediného zabezpečeného veriteľa, ktorý prihlásil svoju pohľadávku do konkurzu. Stanovisko zástupcu veriteľov vykonávajúce právomoc výboru veriteľov bolo zjavné z ním podaného návrhu na odvolanie správkyne. Ústavný súd preto ani vo vzťahu k tejto námietke nezistil možnosť porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Sťažovateľka napokon namietala, že z odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu nevyplýva, či okresný súd považoval zvolanie schôdze veriteľov v okolnostiach danej veci za povinnosť správkyne, alebo nie. Tento nedostatok mal viesť k tvrdenej nepreskúmateľnosti napadnutého uznesenia okresného súdu. Vo vzťahu k uvedenému ústavný súd upriamuje pozornosť na tú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu, podľa ktorej *„Z dôvodu, že ustanovený správca... ďalšiu schôdzu vôbec nezvolal v zmysle žiadosť zástupcu veriteľov, súd dospel k záveru, že správca podstaty závažné porušil svoje povinnosti.“*. Z toho, že okresný súd považoval nezvolanie schôdze veriteľov za porušenie povinnosti sťažovateľky vyplývajúcej zo zákona o konkurze a reštrukturalizácii, zjavne vyplýva, že podľa okresného súdu takúto povinnosť v okolnostiach danej veci ako správkyňa podstaty podľa okresného súdu mala.

Z uvedených dôvodov ústavný súd nepovažuje odôvodnenie napadnutého uznesenia okresného súdu za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska za neospravedlniteľné, resp. neudržateľné do tej miery, aby mohlo mať za následok porušenie označeného základného práva sťažovateľa. Samotná skutočnosť, že sa sťažovateľka s rozhodnutím okresného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho postupu, resp. rozhodnutia (II. ÚS 218/02, resp. I. ÚS 3/97).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd vyhodnotil argumentáciu sťažovateľky odôvodňujúcu porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ako nedostatočnú na to, aby na jej základe bolo možné v prípade prijatia sťažnosti na ďalšie konanie zistiť a preskúmať spojitosť medzi napadnutým uznesením okresného súdu

a namietaným porušením označeného základného práva, čo zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Z uvedených dôvodov ústavný súd odmietol sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Z dôvodu odmietnutia sťažnosti ako celku bolo tiež bez právneho významu rozhodovať o ostatných návrhoch sťažovateľky uplatnených v petite jej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. februára 2012